

هزینه های عمرانی و سرمایه گذاری عمومی

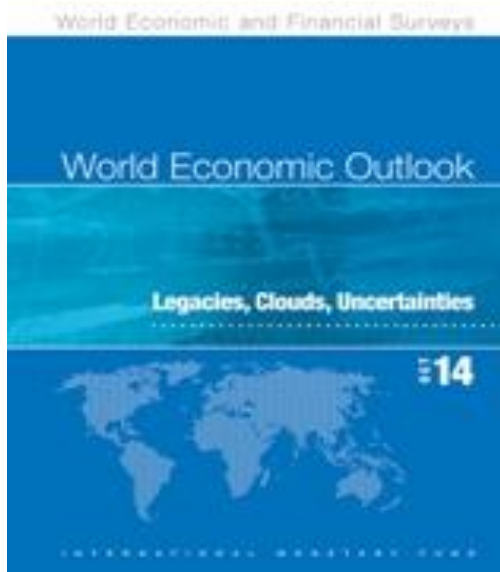
معاونت بررسی های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
اسفند ۱۳۹۳

فهرست مطالب

- مسئله پیش رو
- تعاریف
- روند نسبت سرمایه گذاری عمومی به تولید ناخالص داخلی
 - اقتصادهای پیشرفته
 - اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه
- ویژگی سرمایه گذاری های زیرساختی
- مشارکت بخش خصوصی در سرمایه گذاری ها
- اثرات اقتصادی سرمایه گذاری عمومی
- بحث های موافق و مخالف افزایش سرمایه گذاری عمومی
 - اقتصادهای پیشرفته
 - اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه
- سرمایه گذاری عمومی در ایران
 - تعاریف
 - روند سرمایه گذاری عمومی در ایران
 - طرح های تملک دارایی های سرمایه ای
 - شرایط مناسب اثرگذاری سرمایه گذاری دولتی در ایران
 - مسائل مربوط به مشارکت بخش خصوصی در طرح های عمرانی
 - اهمیت کارایی سرمایه گذاری در ایران
- ارائه پیشنهادات

مسئله پیش رو :

آیا اکنون زمان مناسبی برای افزایش سرمایه گذاری عمومی در کلیه کشورهای پیشرفته، نوظهور و در حال توسعه است؟

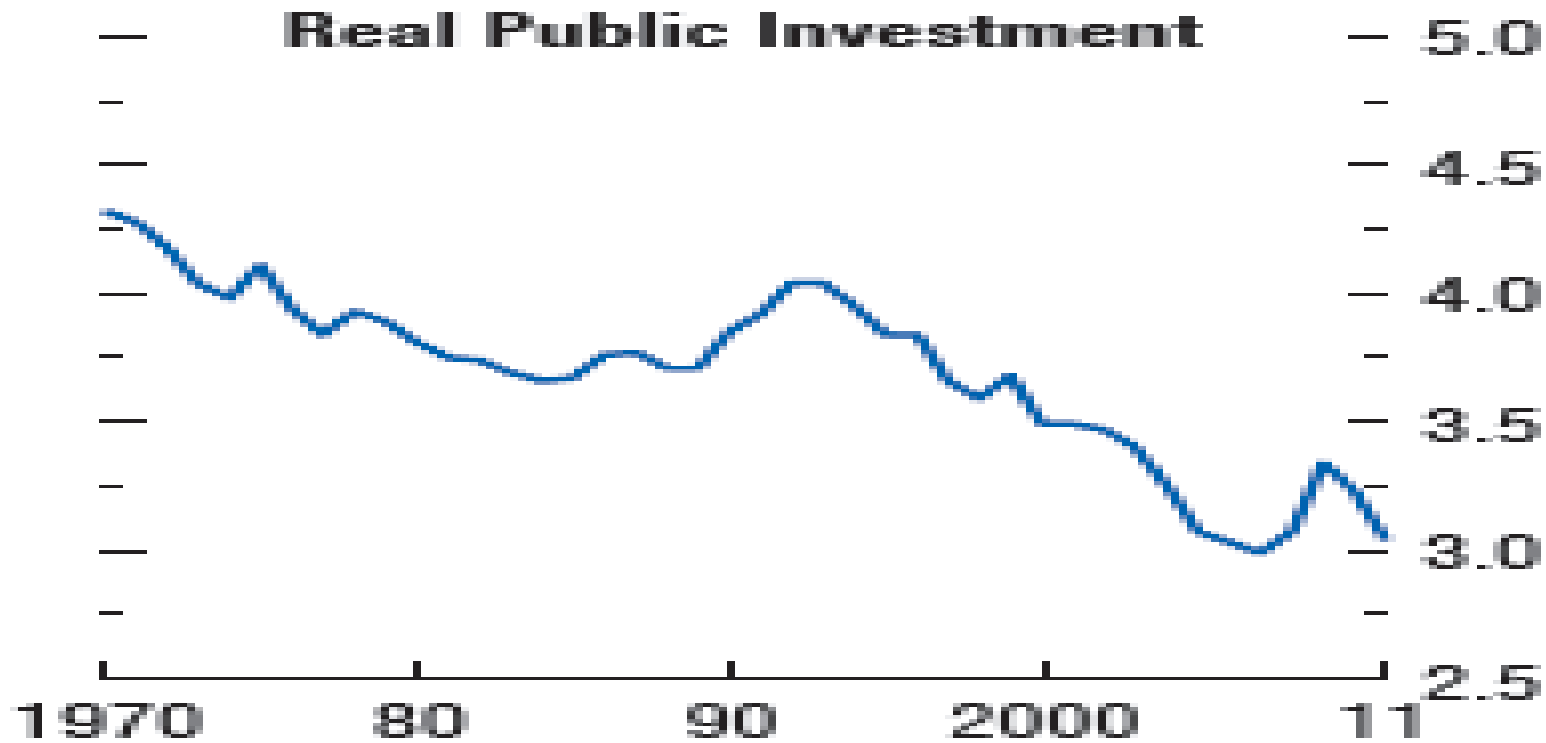

IMF Report: Chapter ۳: Is It Time for an Infrastructure Push? The Macroeconomic Effects of Public Investment

تعاریف

- مخارج جاری : محدود به دوره زمانی کوتاه مدت (یک ساله)
- مخارج سرمایه ای (عمرانی) : مخارجی که طول دوره بهره برداری آن ها تا زمان های آینده گسترش می یابد.
 - بخش زیادی از مخارج سرمایه ای مربوط به مخارج زیرساختی است که معمولاً دوره بهره برداری از آن ها چند دهه طول می کشد.
 - همچنین دولت ممکن است در ماشین آلات و تجهیزات، کامپیوتر، تجهیزات آزمایشگاهی و غیره که طول دوره کوتاه تری دارند، سرمایه گذاری کند.
- زیرساخت ها (شامل زیرساخت های اقتصادی، اجتماعی و دولتی) : ساختارهای فیزیکی پایه ای و سازمانی هستند که فعالیت های اقتصادی، اجتماعی و دولتی را ممکن می سازند و آن ها را تسهیل و حمایت می کنند.
 - انواع مخارج زیرساختی : راه ها و جاده ها، بنادر، پل ها، بخش های تولید انرژی، مخابرات و شبکه های آب و فاضلاب
- سرمایه عمومی : انواع موجودی سرمایه دولت مانند بزرگراه ها، فرودگاه ها و جاده ها که از سرمایه گذاری دولت در این زیرساخت ها حاصل شده است.

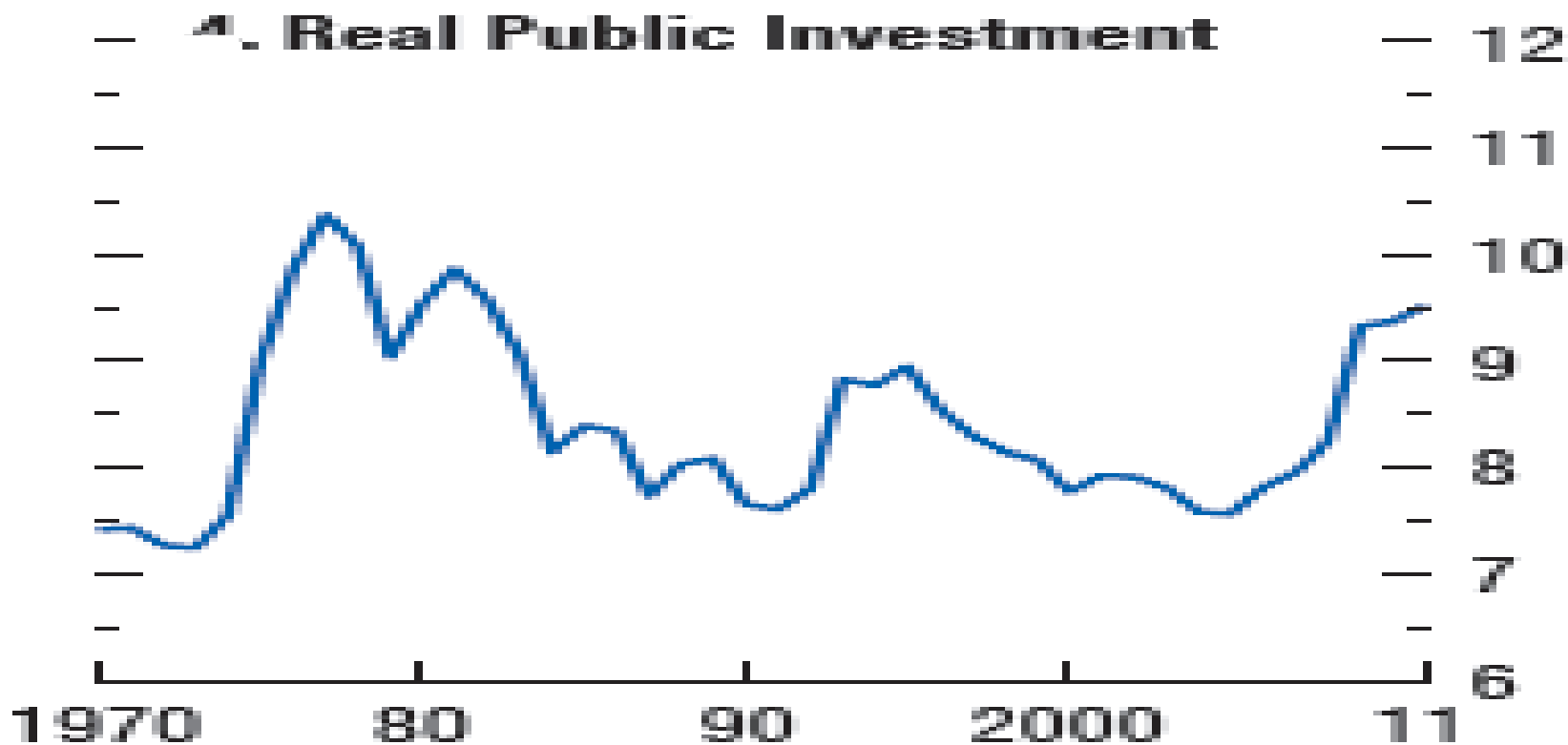
نسبت سرمایه گذاری عمومی حقیقی به تولید ناخالص داخلی اقتصادهای پیشرفته، درصد

منبع: IMF, Fiscal Monitor Database, october ۲۰۱۴

- کاهش روند نسبت سرمایه گذاری عمومی حقیقی به تولید ناخالص داخلی از ۴٪ در طی دهه هشتاد به ۳٪ در سال های اخیر
- متعاقبا کاهش موجودی سرمایه عمومی حقیقی در طی دوره مورد بررسی

نسبت سرمایه گذاری عمومی حقیقی به تولید ناخالص داخلی اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه، درصد

منبع: IMF, Fiscal Monitor Database, october ۲۰۱۴

□ سرمایه گذاری عمومی حقیقی بالا در اواخر دهه هفتاد و اوایل دهه هشتاد و متعاقبا افزایش موجودی سرمایه عمومی حقیقی

□ کاهش سرمایه گذاری عمومی حقیقی از دهه هشتاد به بعد و متعاقبا کاهش موجودی سرمایه عمومی حقیقی

□ آغاز مجدد رشد سرمایه گذاری عمومی حدوداً از نیمه دوم دهه ۲۰۰۰ و رسیدن آن به ۹.۵٪ تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۱

مشارکت بخش خصوصی در سرمایه گذاری ها

- تعریف مشارکت بخش خصوصی – عمومی (PPP)
- یک قرارداد بلندمدت میان بخش خصوصی و یک سازمان دولتی، برای ارائه یک کالا یا خدمت عمومی، که در این قرارداد، بخش خصوصی قسمت اعظم ریسک و مسئولیت مدیریت پروژه را بر عهده دارد.
- در برخی از این قراردادها، پرداخت به بخش خصوصی صرفاً از طرف استفاده کنندگان خدمت عمومی انجام می گیرد و در برخی دیگر، قسمتی از پرداخت به بخش خصوصی، از طرف دولت انجام می شود.

مشارکت بخش خصوصی در سرمایه گذاری ها

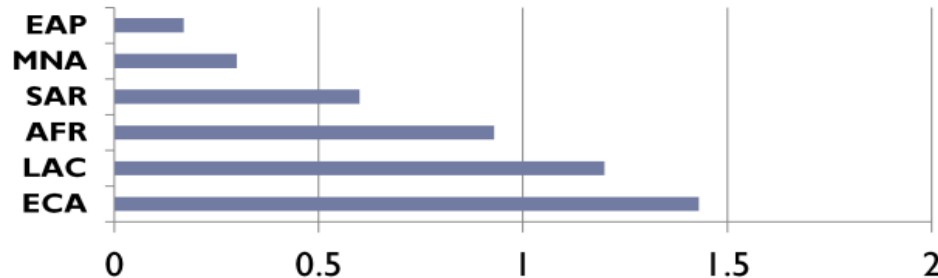
سرمایه گذاری های انجام شده با مشارکت بخش خصوصی در زیرساخت ها (درصدی از تولید ناخالص داخلی)

2013 PPI Data by Region

Table 1: PPI Investment by Region, 2013 US\$ Billion

	New Investment	Capacity Expansion	Total Investment	% of Total
LAC	38.0	31.3	69.3	46%
ECA	15.3	13.2	28.5	19%
EAP	13.6	5.8	19.4	13%
AFR	8.7	6.1	14.9	10%
SAR	4.0	9.8	13.8	9%
MNA	1.1	3.4	4.5	3%
Total	80.7	69.6	150.3	100%

PPI as % of GDP by Region

ویژگی های سرمایه گذاری های زیرساختی

- بزرگ و سرمایه بر (Capital intensive)
➤ بنابراین به لحاظ میزان هزینه، بهتر است که توسط یک بنگاه واحد انجام شوند.
- هزینه بالاسری زیاد و دوره بازگشت بسیار طولانی مدت
➤ این موضوع می تواند برای تامین مالی آن توسط بخش خصوصی، چالش ایجاد کند.
- به طور بالقوه دارای اثرات خارجی مثبت، (بازگشت اجتماعی این پروژه ها از بازگشت خصوصی آن بیشتر است.)
➤ این موضوع باعث می شود اگر این گونه سرمایه گذاری ها به عهده بخش خصوصی گذاشته شود، کمتر از حد بهینه انجام شوند.

این سه دلیل باعث شده است که در طول تمام دوره ها، بخش زیادی از زیرساخت ها توسط بخش عمومی کشورها فراهم گردد.

اثرات اقتصادی سرمایه گذاری عمومی

- **کوتاه مدت** : افزایش تقاضای کل از طریق ضریب تکاثری کوتاه مدت
- **بلندمدت** : افزایش عرضه کل از طریق افزایش موجودی سرمایه زیرساختی و متعاقبا افزایش ظرفیت تولیدی اقتصاد
- عوامل تعیین کننده میزان افزایش نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی (در صورت تامین مالی از طریق افزایش بدهی) :
- **کوتاه مدت** : هرچه ضریب تکاثری مالی بیشتر باشد (به ازای هر واحد افزایش سرمایه گذاری عمومی، تولید و درآمد بیشتر افزایش یابد) و هرچه کشش مالیاتی بیشتر باشد (به ازای هر واحد افزایش تولید و درآمد، درآمد مالیاتی دولت، افزایش بیشتری داشته باشد)، افزایش بدهی در کوتاه مدت کمتر است.
- **بلندمدت** : هرچه کارایی فرآیند سرمایه گذاری بیشتر باشد (به ازای افزایش سرمایه عمومی، ظرفیت تولید افزایش بیشتری داشته باشد) و هرچه کشش تولید نسبت به سرمایه عمومی بیشتر باشد (با افزایش سرمایه عمومی و ظرفیت تولید، تولید افزایش بیشتری داشته باشد)، نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی افزایش کمتری در بلندمدت خواهد داشت.

اثرات اقتصادی سرمایه گذاری عمومی

□ سه عامل کلیدی تعیین کننده میزان اثرگذاری سرمایه گذاری عمومی بر اقتصاد

۱. رکود / رونق اقتصادی :

برای کشورهایی که در رکود اقتصادی به سر می برند و در نتیجه نرخ های بهره پایین دارند و کمبود زیرساخت ها برای آن ها یکی از موانع توسعه به شمار می آید، سرمایه گذاری عمومی می تواند تاثیر زیادی بر اقتصاد داشته باشد.

۲. کارایی سرمایه گذاری عمومی

هرچه کارایی این سرمایه گذاری ها بیشتر باشد، درصد بیشتری از افزایش سرمایه عمومی تبدیل به افزایش تولید می شود و حتی در بلندمدت با افزایش تولید و درآمد و در نتیجه درآمدهای مالیاتی، نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی می تواند کاهش یابد و این پروژه ها می توانند خود تامین مالی شوند.

۳. چگونگی تامین مالی

مطالعات مختلف نشان داده است که در کشورهای پیشرفته، سرمایه گذاری های عمومی که از راه افزایش بدهی، تامین مالی می شوند، نسبت به سرمایه گذاری های که با توازن بودجه همراه هستند (با افزایش مالیات ها تامین مالی می شوند) اثر بیشتری بر رشد اقتصادی دارند.

➤ این روش برای کشورهایی که نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی بالایی دارند و نیاز به انضباط مالی دولت دارند، مناسب نیست.

بحث های موافق و مخالف افزایش سرمایه گذاری عمومی

□ کشورهای پیشرفته

• موافق :

- ✓ بهبود ضعیف تقاضا در سال های پس از بحران مالی جهانی
- ✓ نرخ های حقیقی بهره پایین و هزینه کم قرض گرفتن دولت

• مخالف

- ✓ نسبت بالای بدهی به تولید ناخالص داخلی در شرایط فعلی
- ✓ نیاز به انضباط مالی در این کشورها
- ✓ وجود تردید در مورد ضریب تکاثری سرمایه گذاری دولتی و بازگشت بلندمدت سرمایه دولتی

بحث های موافق و مخالف افزایش سرمایه گذاری عمومی

□ اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه

• موافق

✓ مشکلات ساختاری

✓ عدم وجود زیرساخت های کافی

• مخالف

✓ کارایی نسبتا پایین تر سرمایه گذاری عمومی

✓ هزینه بالاتر افزایش نسبت بدهی عمومی به تولید ناخالص داخلی

سرمایه گذاری عمومی در ایران - تعاریف

- **تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی** : تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی عبارت است از هزینه خریداری (یا ارزش تولید به حساب خود) کالاهای سرمایه ای توسط تولید کنندگان خدمات دولتی و تولید کنندگان خدمات خصوصی غیرانتفاعی در خدمت خانوارها، منهای خالص فروش کالاهای سرمایه ای دست دوم و قراضه در طول یک دوره حسابداری (معمولا یک سال) .

- **هزینه های سرمایه گذاری ثابت (طرح های عمرانی)** : منظور از سرمایه گذاری ثابت در مفاهیم بودجه، آن دسته از عملیات دولت است که به صورت سرمایه گذاری متجلی می شود . این عملیات معمولا جنبه جاری و مستمر نداشته و برای مدت زمان محدودی جزء وظایف دولت قرار می گیرد و سپس جای خود را به فعالیت های عمرانی دیگر می سپارد. مثل ساختمان، جاده، مدرسه یا بیمارستان

سرمایه گذاری عمومی در ایران - تعاریف

- **طرح های تملک دارایی های سرمایه ای :** به آن دسته از طرح ها گفته می شود که یا در جهت ایجاد ظرفیت های جدید اقتصادی و اجتماعی و یا در پی گسترش و توسعه این نوع ظرفیت ها هستند.

➤ **ملی :** مجموعه طرح هایی که جنبه استراتژیک داشته و از لحاظ سرمایه گذاری بزرگ و از نظر تکنولوژی پیچیده باشند و آثار مترتب بر اجرای آن ها نیز از یک منطقه فراتر رود، طرح های ملی نامیده می شوند . نظیر طرح های آموزش عالی، سدهای بزرگ، صنایع سنگین و...

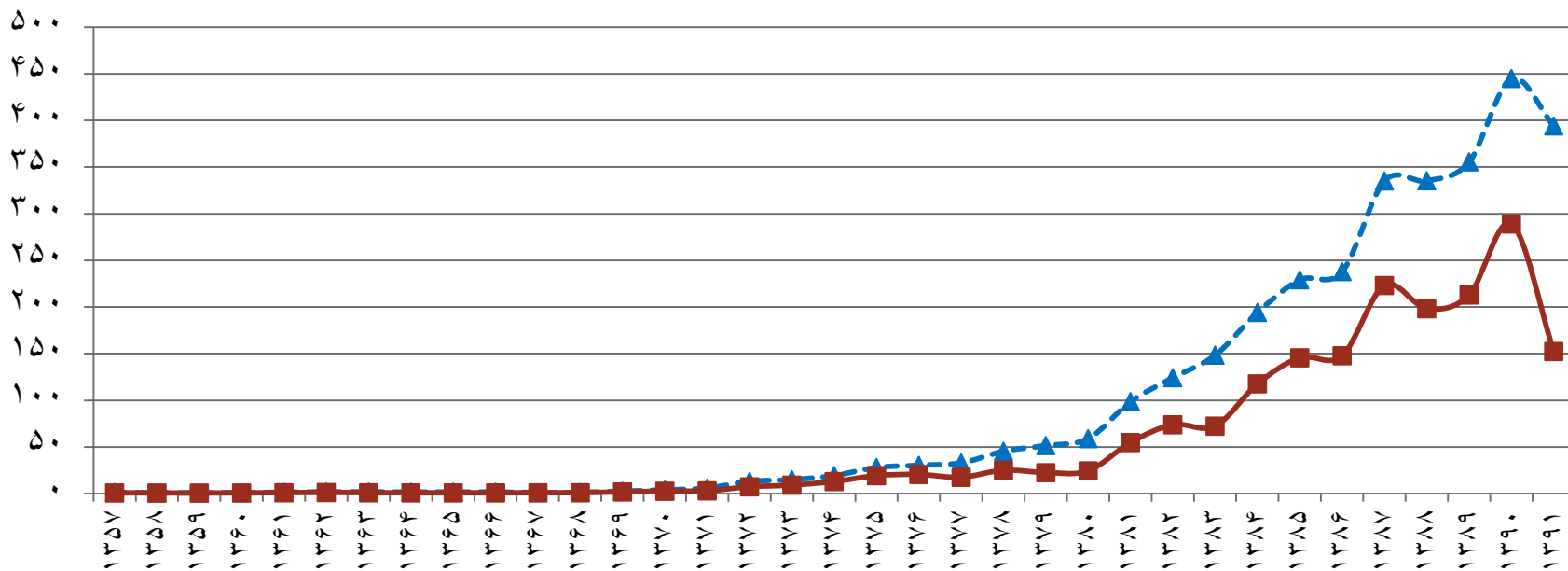
➤ **استانی :** مجموعه ای از طرح های خاص ناحیه ای و منطقه ای که طراحی و اجرای آن با استفاده از امکانات مشترک محلی و ملی در استان امکان پذیر است. علاوه بر این در درجه اول در پیشرفت آن استان موثر باشند و در درجه دوم با اهداف و سیاست های کلان دولت (نظیر سیاست های اقتصادی، اجتماعی و ...) مغایرت نداشته باشد.

سرمایه گذاری عمومی در ایران - روند سرمایه گذاری عمومی

تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی و هزینه های عمرانی به قیمت جاری

هزینه های عمرانی ■ سرمایه گذاری دولتی ▲

هزار میلیارد ریال

منبع: بانک مرکزی - حساب های ملی و گزیده آمارهای اقتصادی

- نزدیکی ارقام تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی و هزینه های عمرانی تا سال ۱۳۷۷
- افزایش فاصله این دو متغیر از سال ۱۳۷۷ به بعد
- اثرپذیری بیشتر هزینه های عمرانی از تحریم ها و کاهش شدیدتر آن در سال ۱۳۹۱

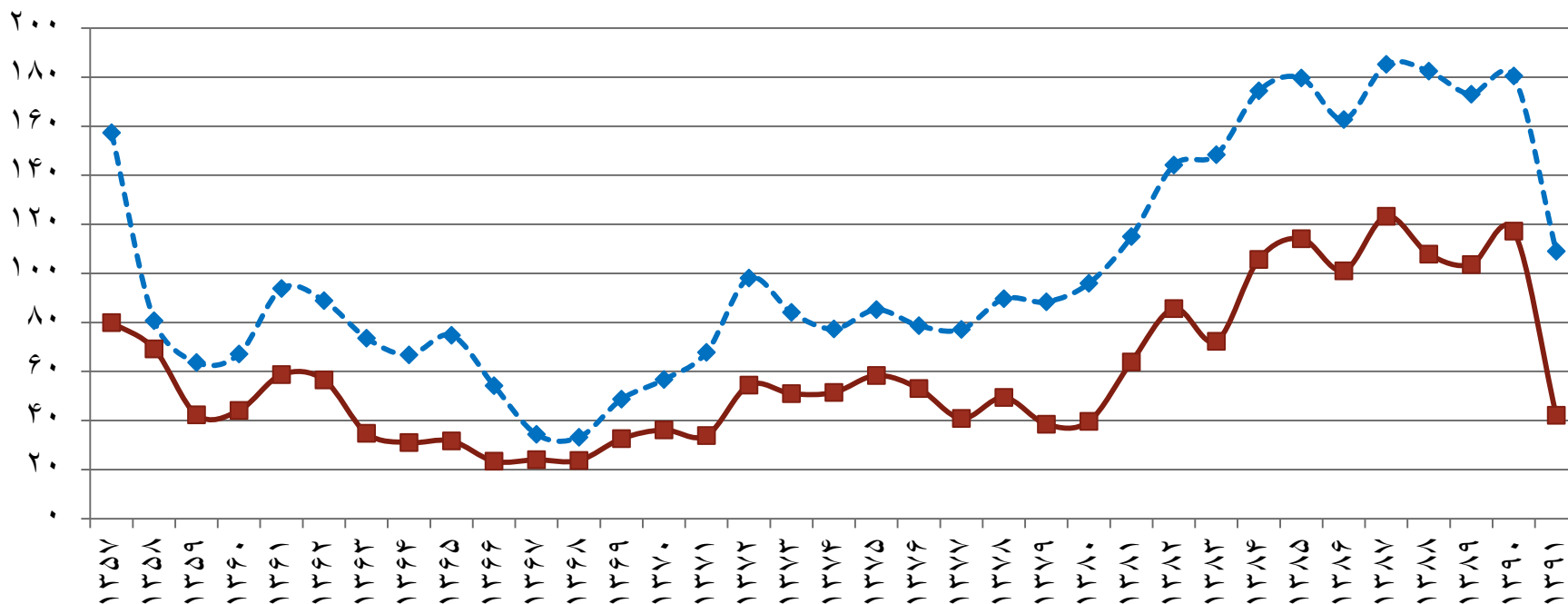
سرمایه گذاری عمومی در ایران - روند سرمایه گذاری عمومی

تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی و هزینه های عمرانی

بر اساس قیمت های ثابت سال ۱۳۸۳

هزار میلیارد ریال

تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی هزینه های عمرانی

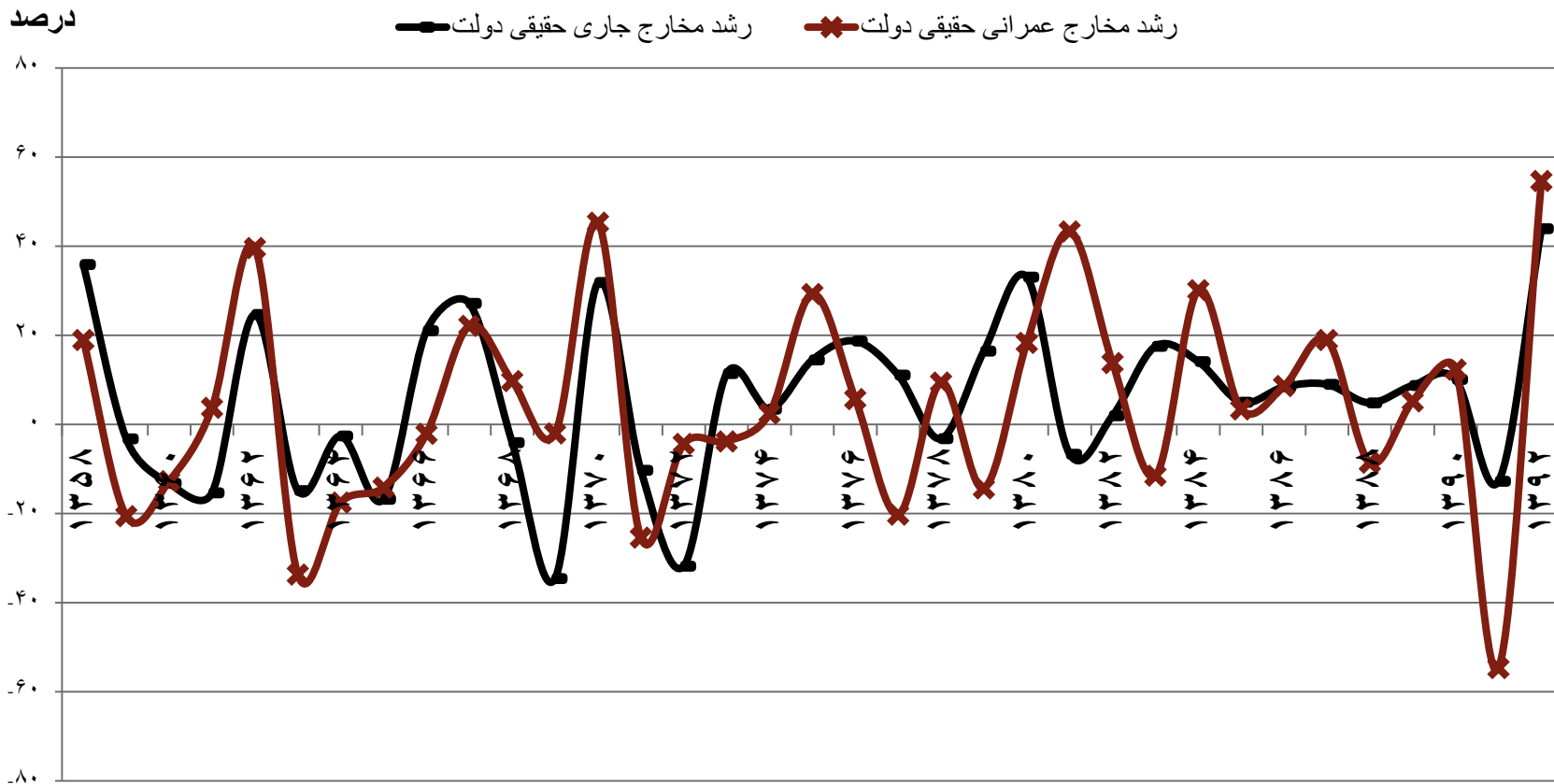

منبع: بانک مرکزی - حساب های ملی و گزیده آمارهای اقتصادی

ارقام حقیقی تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی از ارقام حقیقی هزینه های عمرانی در طی دوره مورد بررسی بیشتر بوده است.

سرمایه گذاری عمومی در ایران - روند سرمایه گذاری عمومی

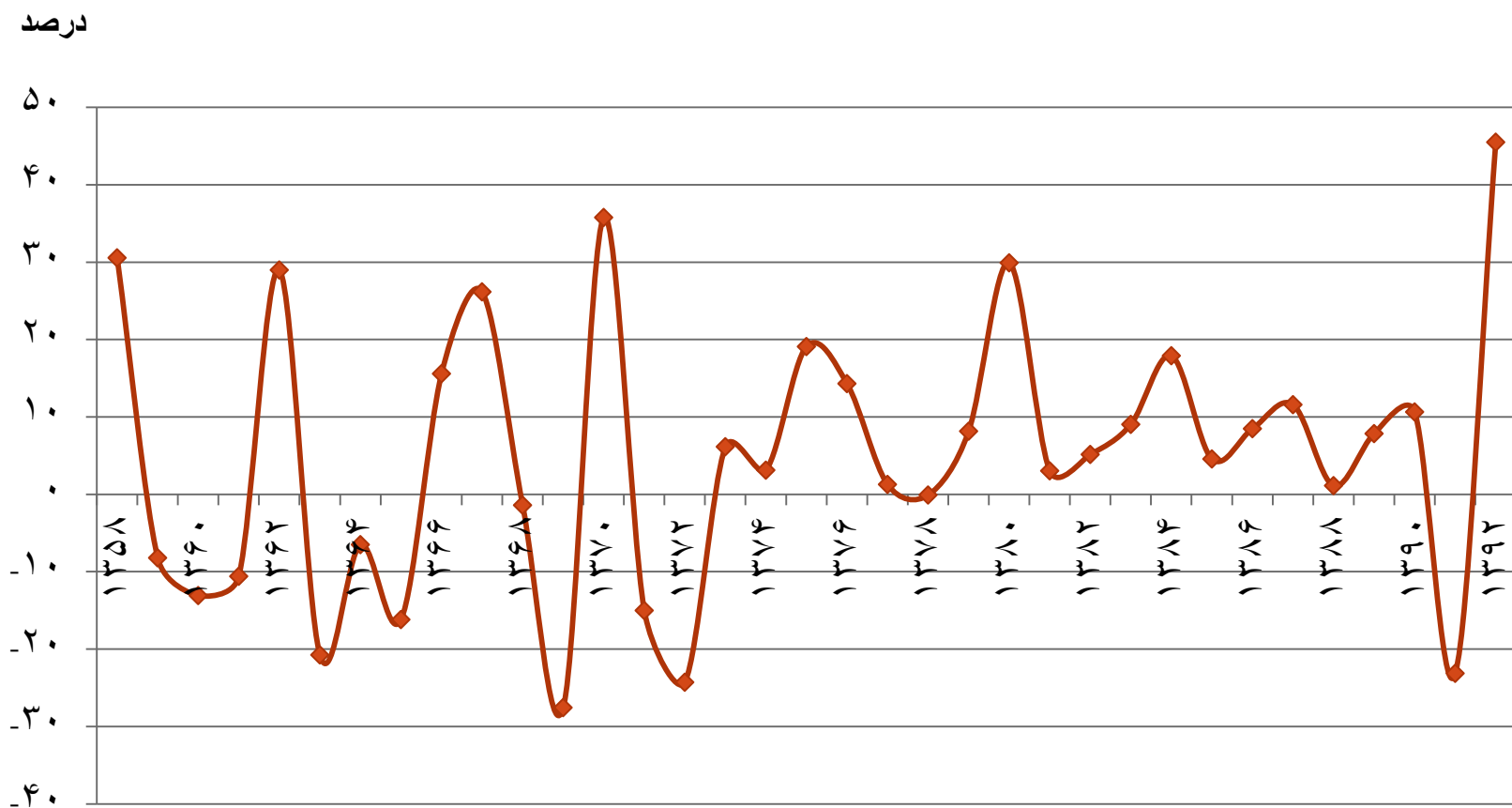
رشد مخارج جاری حقیقی، رشد مخارج عمرانی حقیقی

● رشد ۵۴.۶٪ مخارج عمرانی حقیقی در سال ۱۳۹۱ و رشد ۱۲.۷٪ مخارج جاری حقیقی در سال ۱۳۹۱
 ● رشد ۵۴.۶٪ مخارج عمرانی حقیقی در سال ۱۳۹۲ و رشد ۴۳.۹٪ مخارج جاری حقیقی در سال ۱۳۹۲

سرمایه گذاری عمومی در ایران - روند سرمایه گذاری عمومی

رشد سالانه کل مخارج حقیقی دولت

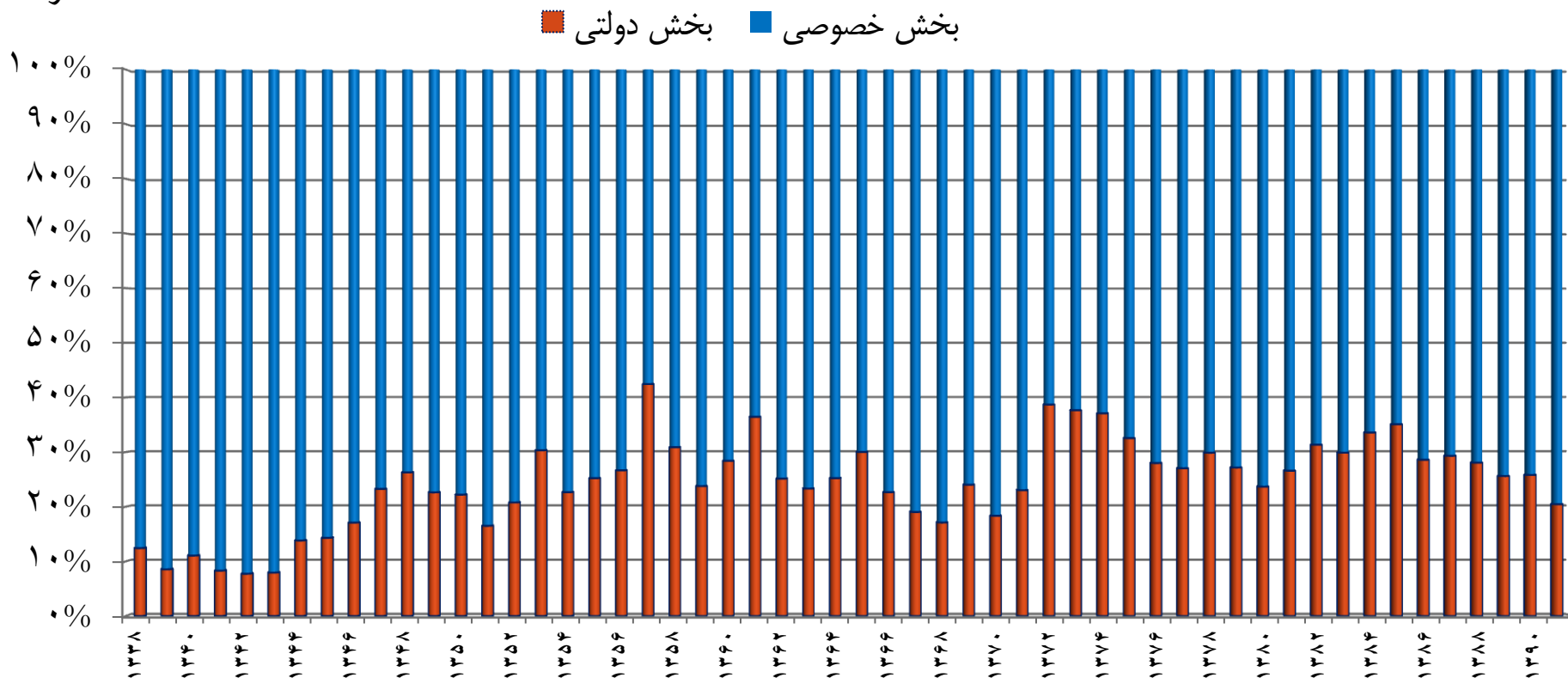

سرمایه گذاری عمومی در ایران - روند سرمایه گذاری عمومی

سهم تشکیل سرمایه ثابت ناخالص بخش دولتی و بخش خصوصی

از کل تشکیل سرمایه ثابت ناخالص

درصد

منبع: بانک مرکزی - حساب های ملی

سرمایه گذاری عمومی در ایران - روند سرمایه گذاری عمومی

- فاصله زیاد سهم بخش دولتی و سهم بخش خصوصی از کل تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در دهه های ۳۰ و ۴۰
- کاهش فاصله سهم بخش دولتی و بخش خصوصی از کل تشکیل سرمایه ثابت ناخالص از نیمه دوم دهه پنجاه تا نیمه دوم دهه هشتاد
- واگرایی سهم بخش های دولتی و خصوصی از کل سرمایه گذاری و روند افزایشی سهم بخش خصوصی در سال های اخیر
- سهم بخش خصوصی از تشکیل سرمایه ثابت ناخالص، همواره بیشتر از ۶۰٪ بوده است.

● ”رشد سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص پس از ثبت رشد منفی ۱۶,۵ درصدی در شش ماهه نخست سال ۱۳۹۲، با افزایشی قابل توجه به ۱۵,۸ درصد در شش ماهه نخست سال ۱۳۹۳ (حدود ۲۴ هزار میلیارد تومان) رسیده است. البته در این خصوص نقش موثر و مثبت افزایش سرمایه‌گذاری‌های عمرانی دولت در افزایش حجم سرمایه‌گذاری در شش ماهه اول سال جاری را نباید از نظر دور داشت. انتظار می‌رود با تداوم بهبود فضای کسب و کار و تقویت استحکام و ثبات اقتصاد کلان، روند رشد سرمایه‌گذاری بخش خصوصی نیز بیش از پیش تقویت گردد.“

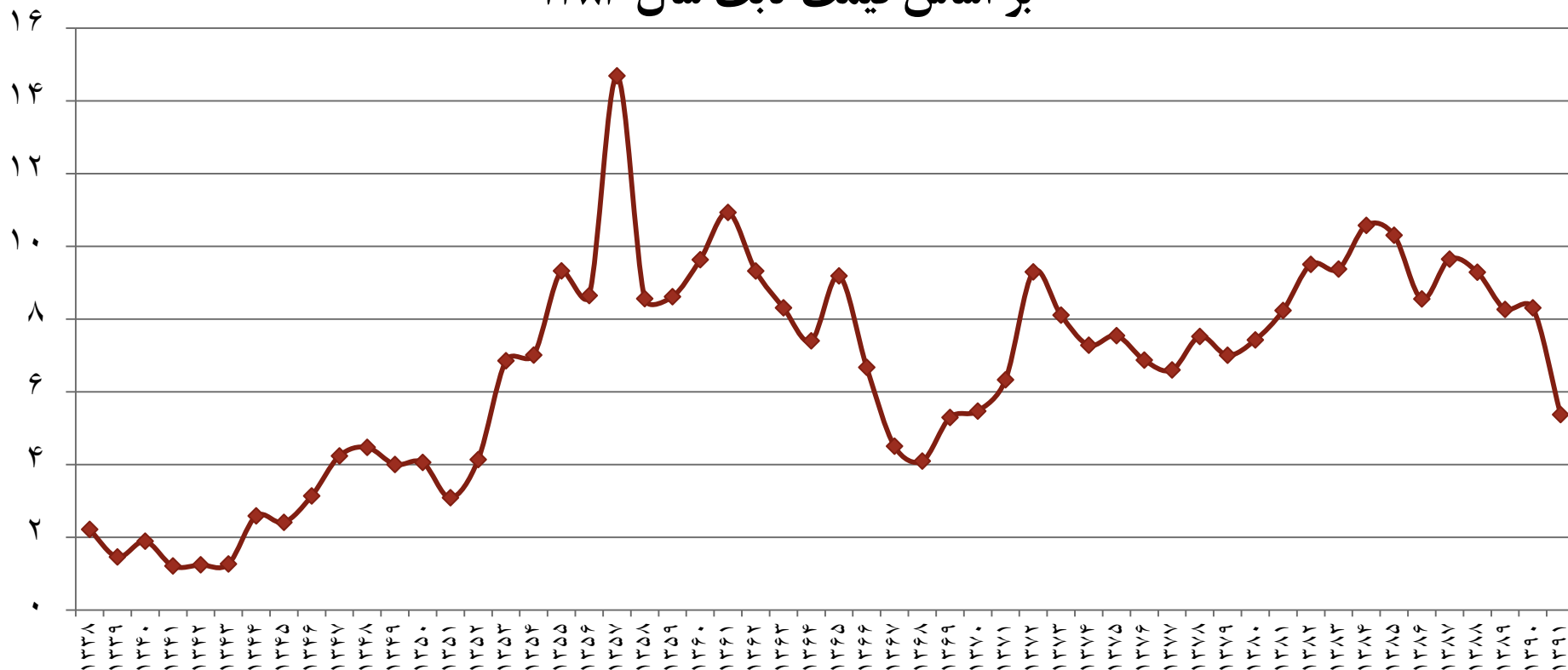
به نقل از سایت بانک مرکزی-۱۳۹۳/۱۲/۷

سرمایه گذاری عمومی در ایران - روند سرمایه گذاری عمومی

سهم تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی از تولید ناخالص داخلی

بر اساس قیمت ثابت سال ۱۳۸۳

درصد

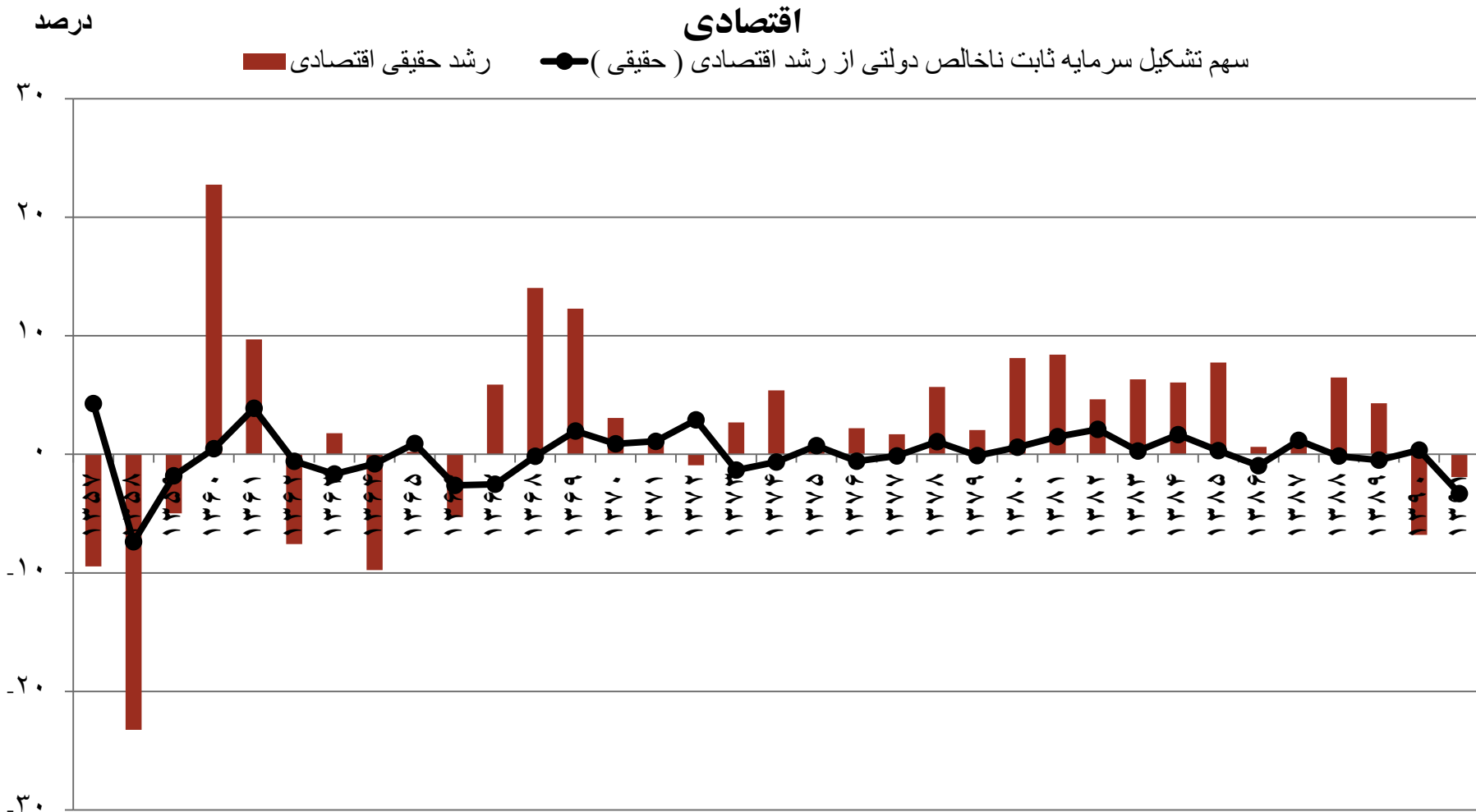
منبع: بانک مرکزی - حساب های ملی

سرمایه گذاری عمومی در ایران - روند سرمایه گذاری عمومی

- بیشترین رقم مربوط به سهم سرمایه گذاری دولتی از تولید ناخالص داخلی، مربوط به سال ۱۳۵۷ (۱۴,۶۹٪) می باشد.
- روند نوسانی نسبت سرمایه گذاری دولتی از تولید ناخالص داخلی در کل دوره مورد بررسی
- تاثیر تحریم بر سرمایه گذاری دولتی و کاهش سهم سرمایه گذاری دولتی از تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۱
- سهم ۷٪ تا ۱۰٪ سرمایه گذاری عمومی از تولید ناخالص داخلی در اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور، طی سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۱
- سهم بالای ۱۰ درصدی سرمایه گذاری دولتی از تولید ناخالص داخلی در ایران در نیمه اول دهه هشتاد و روند کاهشی آن در سال های اخیر و رسیدن این نسبت به زیر ۶٪

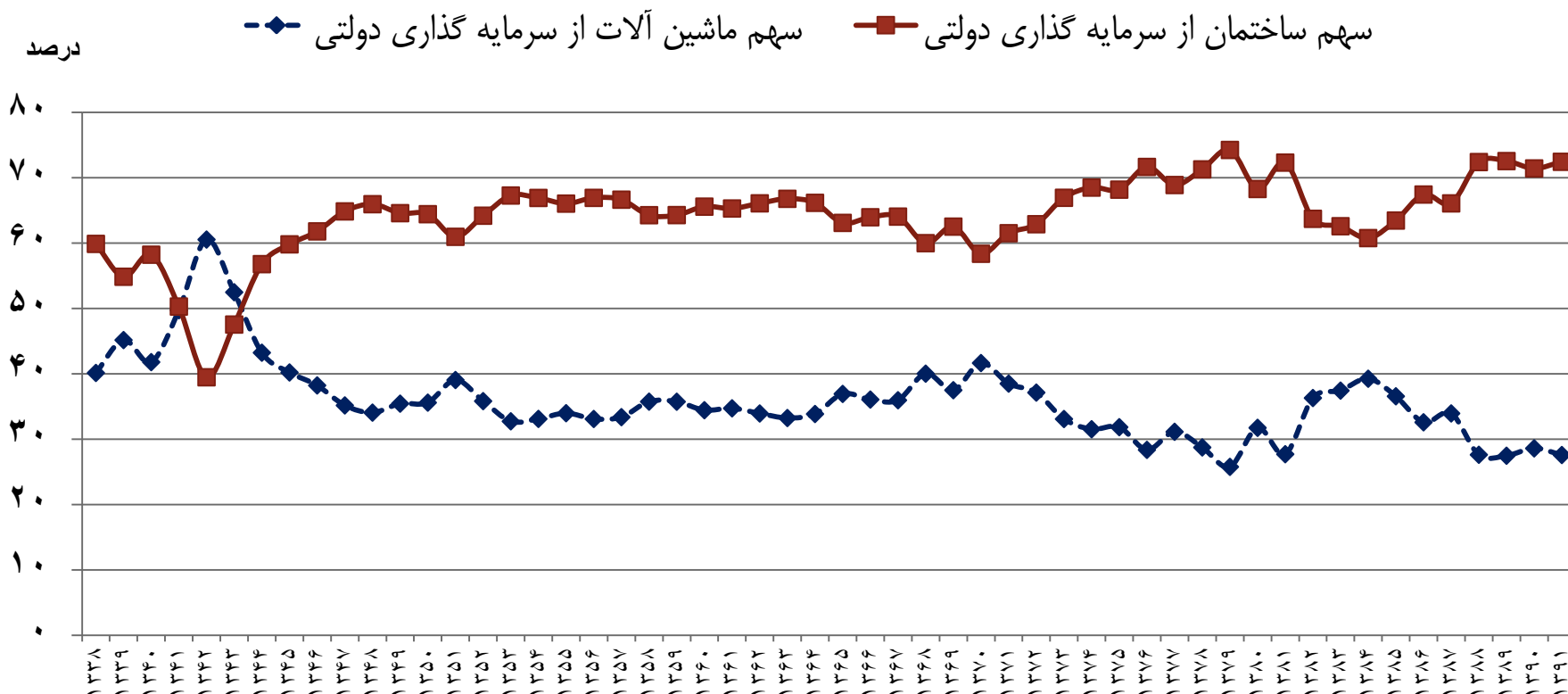
سرمایه گذاری عمومی در ایران - روند سرمایه گذاری عمومی

رشد حقیقی اقتصادی و سهم تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی از رشد حقیقی اقتصادی

سرمایه گذاری عمومی در ایران - روند سرمایه گذاری عمومی

ترکیب تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی بر حسب ماشین آلات و ساختمان

منبع: بانک مرکزی - حساب های ملی

- بالاتر بودن سهم ساختمان از سرمایه گذاری دولتی از سهم ماشین آلات در طی دوره مورد بررسی
- واگرایی سهم ساختمان و ماشین آلات از سرمایه گذاری دولتی از اوایل دهه هشتاد
- روند افزایشی سهم بخش ساختمان و روند کاهشی سهم بخش ماشین آلات از سرمایه گذاری دولتی

عملکرد ده ماهه تملک دارایی های سرمایه ای، مصوب سال و درصد تحقق، هزار میلیارد تومان

۱۳۹۳			۱۳۹۲			۱۳۹۱		
درصد تحقق	مصوب سال	عملکرد ده ماهه	درصد تحقق	مصوب سال	عملکرد ده ماهه	درصد تحقق	مصوب سال	عملکرد ده ماهه
۶۲	۴۳.۹۷	۲۲.۹۰	۱۵	۵۶.۴۴	۱۰.۰۹	۱۶	۳۹.۷۵	۷.۷۸

منبع: بانک مرکزی، گزیده آمارهای اقتصادی

سرمایه گذاری عمومی در ایران - طرح های تملک دارایی های سرمایه ای

تملك دارایی های سرمایه ای (پرداخت های عمرانی)، هزار میلیارد تومان

۱۳۹۱ (عملکرد)	۱۳۹۲ (عملکرد)	۱۳۹۳ (مصوب)	۱۳۹۴ (لایحه)	۱۳۹۴ (قانون)
۱۵.۲۳	۲۲.۰۲	۴۳.۹۷	۴۷.۷۷	۵۰.۵۰

منبع : بانک مرکزی - گزیده آمارهای اقتصادی و لایحه بودجه ۱۳۹۴

سرمایه گذاری عمومی در ایران - شرایط مناسب سرمایه گذاری دولتی

۱. رکود اقتصادی

- رکود اقتصاد ایران از سمت عرضه است.
- سرمایه گذاری عمومی در بلندمدت اثر سمت عرضه دارد.

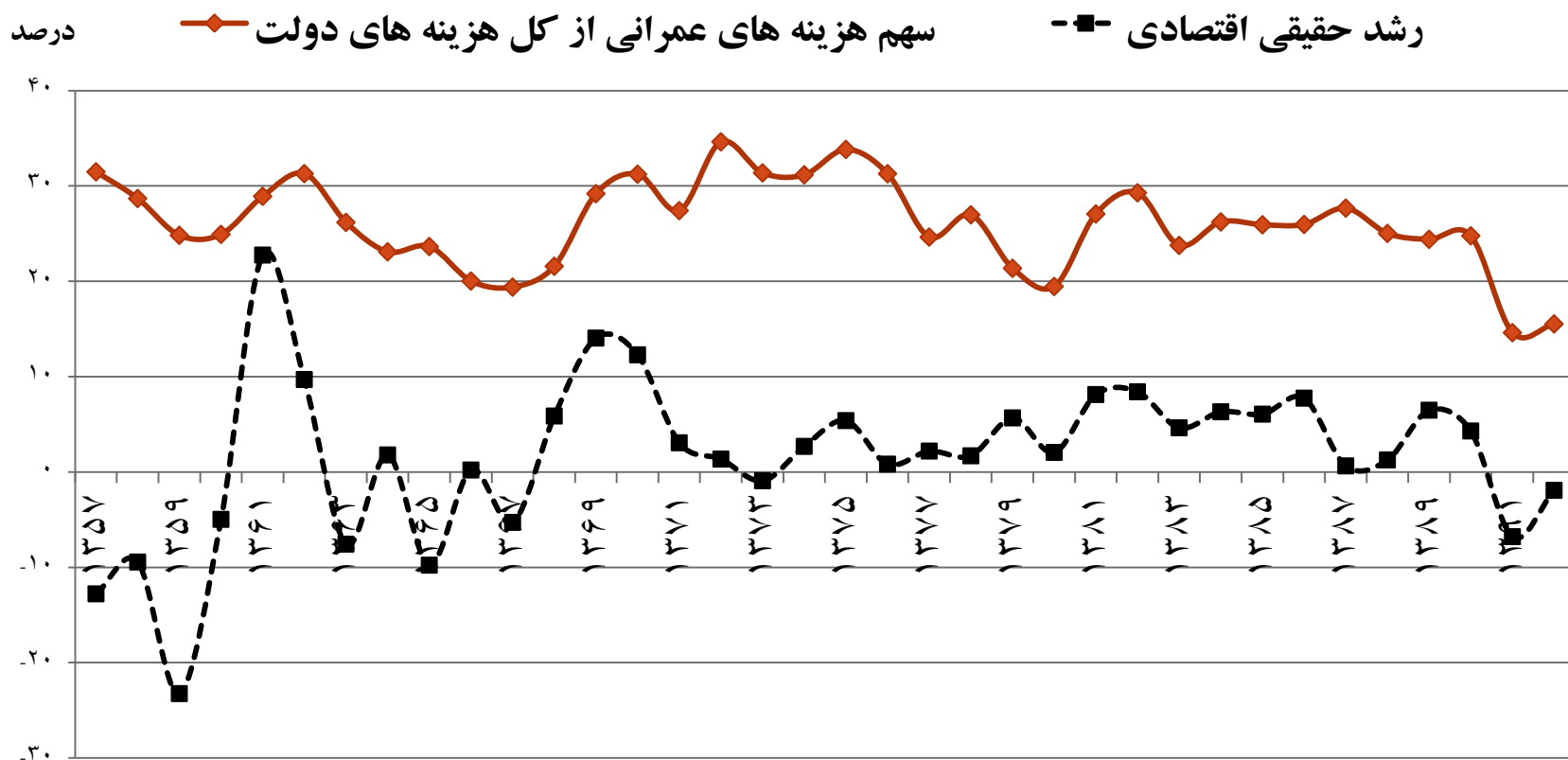
❖ بنابراین :

- در صورتی که کارایی بلندمدت سرمایه گذاری های بخش دولتی زیاد باشد، این گونه سرمایه گذاری ها می تواند در بلندمدت به افزایش ظرفیت تولیدی اقتصاد و در نتیجه رشد اقتصادی کمک نماید، ولی در صورت کارایی اندک این گونه سرمایه گذاری ها، نتیجه آن کسری بودجه، افزایش استقراض از بانک مرکزی و افزایش تورم خواهد بود.

سرمایه گذاری عمومی در ایران - شرایط مناسب اثرگذاری سرمایه گذاری دولتی

۲. کارایی سرمایه گذاری عمومی

سهم هزینه های عمرانی از کل هزینه های دولت و رشد اقتصادی

منبع: بانک مرکزی - حساب های ملی و گزیده آمارهای اقتصادی

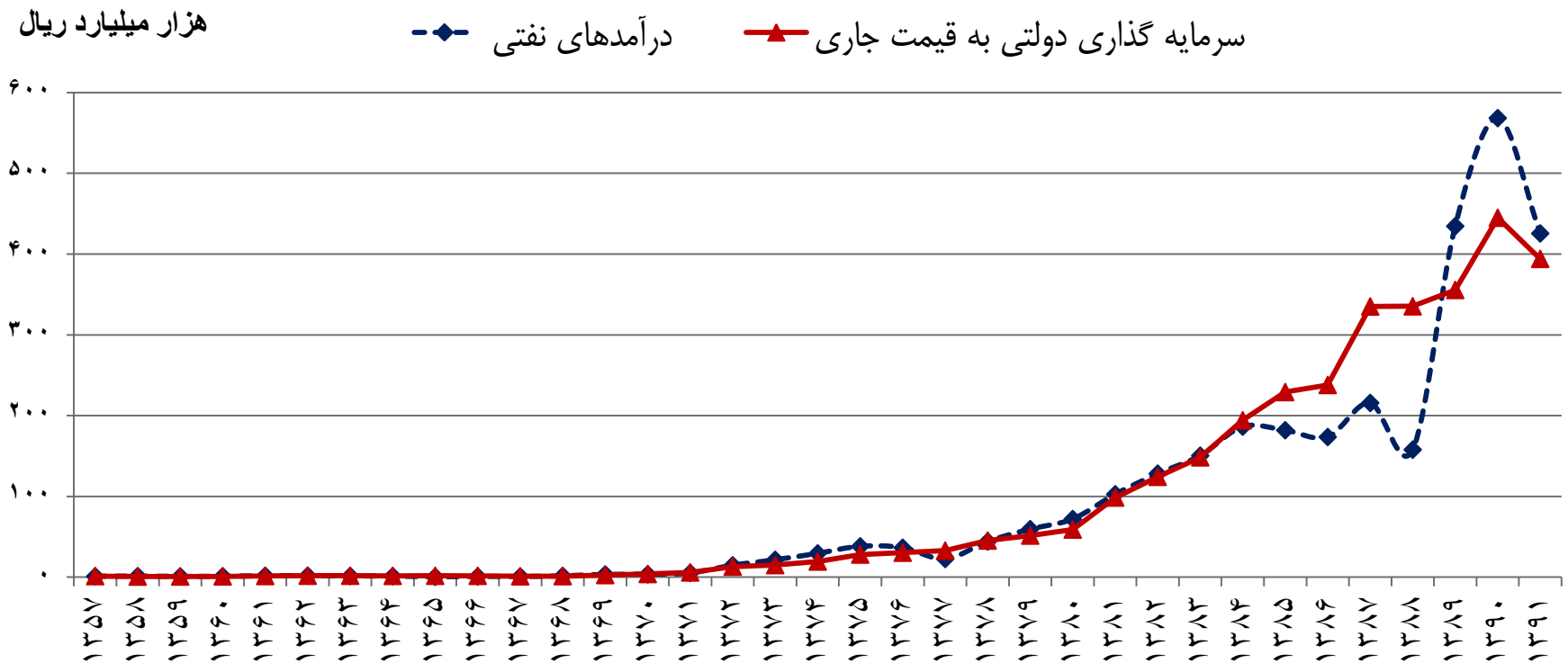
سرمایه گذاری عمومی در ایران - شرایط مناسب اثرگذاری سرمایه گذاری دولتی

- هماهنگی روند نسبت هزینه های عمرانی از کل هزینه های دولت و رشد اقتصادی
- امکان تاثیر پذیرفتن هر دو متغیر از عامل سومی مانند درآمدهای نفتی
- نتایج برخی از مطالعات : کمتر بودن کارایی سرمایه گذاری بخش دولتی از بخش خصوصی در ایران

سرمایه گذاری عمومی در ایران - شرایط مناسب اثرگذاری سرمایه گذاری دولتی

۳. چگونگی تامین مالی

درآمدهای نفتی و سرمایه گذاری دولتی به قیمت جاری

منبع: بانک مرکزی - حساب های ملی و خلاصه تحولات اقتصادی

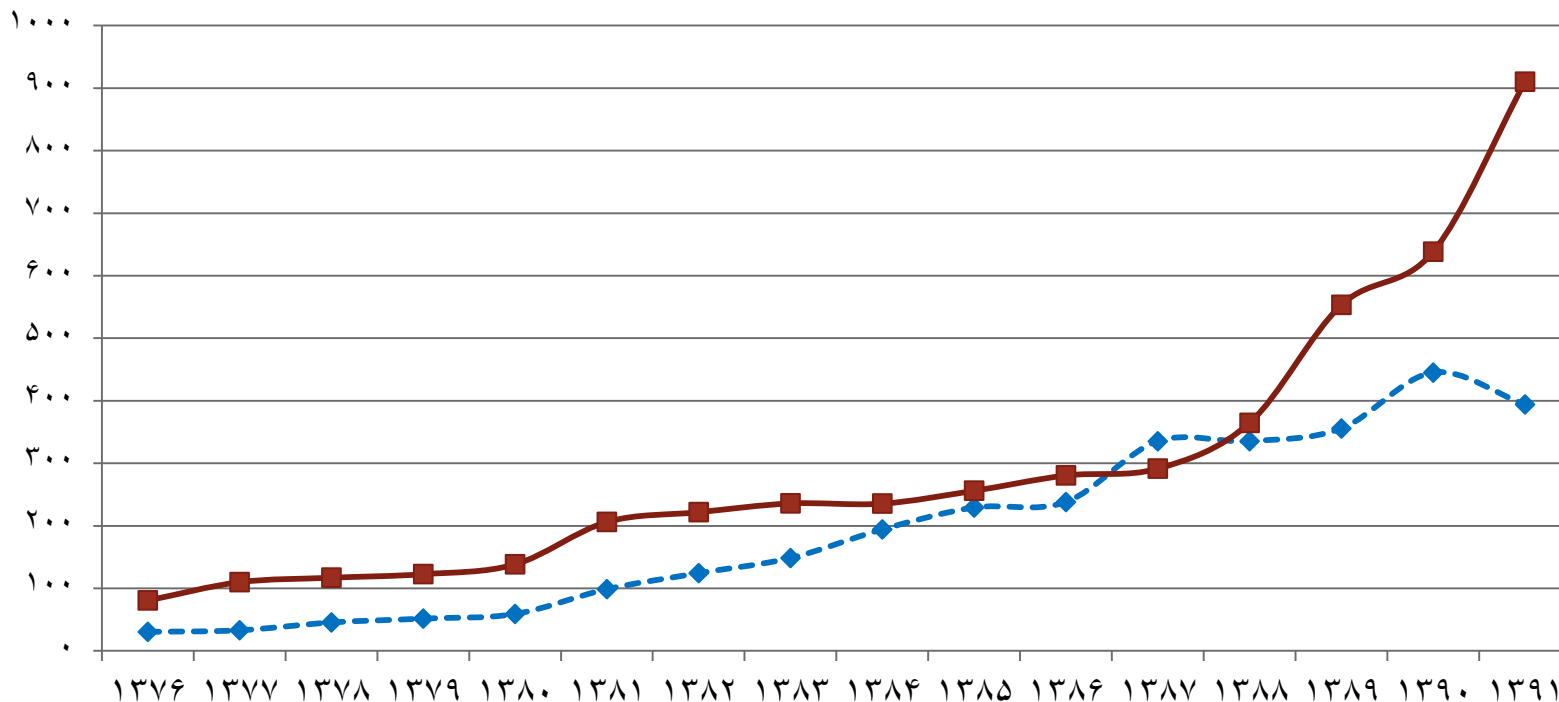
□ تبعیت سرمایه گذاری دولتی از درآمدهای نفتی در طی دوره مورد بررسی

سرمایه گذاری عمومی در ایران - شرایط مناسب اثر گذاری سرمایه گذاری دولتی

تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی و بدهی دولت به سیستم بانکی
به قیمت های جاری

هزار میلیارد ریال

تشکیل سرمایه ثابت ناخالص دولتی - بدهی دولت به سیستم بانکی

منبع: بانک مرکزی - حساب های ملی

سرمایه گذاری عمومی در ایران - شرایط مناسب اثرگذاری سرمایه گذاری دولتی

- تطابق نسبی سرمایه گذاری دولتی و بدهی دولت به سیستم بانکی طی سال های ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۶

- روند صعودی بدهی دولت به سیستم بانکی از نیمه دوم دهه هشتاد

تامین مالی دولت در دهه های گذشته عمدتاً با استفاده از درآمدهای نفتی و استقراض از سیستم بانکی بوده است.

سرمایه گذاری عمومی در ایران - شرایط مناسب اثرگذاری سرمایه گذاری دولتی

نسبت بدهی عمومی به تولید ناخالص داخلی (%)	نام کشور
۳.۴	ایران
۳۳.۶	ترکیه
۵۶.۶	مالزی
۶۰.۵	هند
۶۵.۸	برزیل
۴۳.۳	متوسط کشورهای G۲۰

منبع: IMF, ۲۰۱۴, Fiscal Monitor

سرمایه گذاری عمومی در ایران - اهمیت کارایی سرمایه گذاری در ایران

□ اهمیت کارایی سرمایه گذاری در ایران

- در کشور ایران مشکلات طرف عرضه وجود دارد.
- سرمایه گذاری های دولتی از طریق افزایش ظرفیت تولید، اثر سمت عرضه دارد.

بنابراین :

➤ نیاز به ارتقاء کارایی کل فرآیند سرمایه گذاری عمومی (از مرحله انتخاب تا انجام) برای اثربخشی مثبت بلندمدت بر اقتصاد و کمک به بخش تولید

- تامین مالی سرمایه گذاری های دولتی در ایران عمدتاً از طریق درآمدهای نفتی و استقراض از بانک مرکزی بوده است.
- در حال حاضر نیاز به تداوم انضباط مالی و کاهش تورم وجود دارد.

بنابراین :

➤ پیامدهای مستمر تقویت کارایی سرمایه گذاری عمومی بر حصول افزایش تولید و درآمد در بخش واقعی و در نتیجه رشد درآمدهای مالیاتی دولت و آمادگی بیشتر آن در زمینه سرمایه گذاری های عمومی

ارائه پیشنهادات

- تطابق سرمایه گذاری های عمومی با اسناد بالادستی و برنامه های توسعه ملی
- انتخاب پروژه هایی که از توجیه فنی و اقتصادی بالاتری برخوردارند
- هماهنگ شدن میزان سرمایه گذاری های دولتی با چرخه های بودجه ای (حفظ انضباط مالی)
- اجرای مناسب و به موقع پروژه
- حسابرسی های بعدی توسط نهادهای مستقل
- الزام دولت به پرداخت تعهدات خود به پیمان کاران بخش خصوصی در صورت مشارکت آن ها در طرح های عمرانی
- پس از اعمال تحریم های اقتصادی و کاهش شدید درآمدهای نفتی، مخارج عمرانی افت بیش از ۵۰ درصدی را تجربه کرده است؛ اما پس از روی کار آمدن دولت جدید، سیاست مالی درصدد احیای مخارج دولت با تمرکز بر مخارج عمرانی بوده است. در این راستا پیشنهاد می شود:
- تا زمانی که تحریم ها پابرجا است و قیمت نفت نیز در سطوح پایینی قرار دارد، در میزان انبساط مالی احتیاط بیشتری به خرج داده شود، زیرا با توجه به ظرفیت اندک اقتصادی کشور، این امر می تواند به تضعیف بخش خصوصی و کند کردن آهنگ رشد بخش خصوصی بینجامد. (مقاله دنیای اقتصاد مورخ ۱۰ اسفند ۱۳۹۳)

ارائه پیشنهادات

➤ سرمایه گذاری دولتی، بسته به اقتصادهای مختلف و تعریف طرح های عمرانی و انتخاب آن ها، می تواند اثرات متفاوتی بر رشد اقتصادی کشورها داشته باشد.

- یکی از راهکارهای افزایش کارایی سرمایه گذاری های عمومی، توسعه مشارکت بخش خصوصی در این سرمایه گذاری هاست.
- مشارکت بخش خصوصی باعث بهبود رفتارهای اقتصادی می گردد.
- مشارکت بخش خصوصی نیاز دولت را به گسترش سازمانی خودش کاهش می کند.
- افزایش مشارکت بخش خصوصی یا واگذاری های سرمایه گذاری های عمومی به بخش خصوصی، فرصت دولت را برای انجام فعالیت های اصلی در زمینه ارائه خدمات عمومی به ویژه سلامت و آموزش افزایش می دهد.